



**Linköpings
kommun**

Förskolorna i Askeby, Bankekind, Örtomta och Vårdsberg

la

Barnhälsoplan

-plan för främjande barnhälsoarbete på förskolorna i Askeby, Bankekind,
Örtomta och Vårdsberg



Upprättad: 2018-02-28

Revideras: 2019-02-28

Plan för främjande barnhälsoarbete

I förskolans uppdrag ingår både uppgiften att arbeta för utveckling och lärande, samt omsorg av de barn som finns i verksamheten. I skollagen står att omsorg, utveckling och lärande ska bilda en helhet i förskolans verksamhet och ska anpassas utifrån barnet och barnets behov. Begreppet omsorg definieras i denna plan som ”ansvar över andras behov med ett inkännande och respektfullt förhållningssätt”. För att kunna arbeta förebyggande krävs att det finns tydligt formulerat vad som ska förebyggas samt hur förskolans arbete ska verka för detta. Den här planen tydliggör hur arbetet med detta ser ut och fungerar i området.

Mål med Barnhälsoplanen

- Skapa goda förutsättningar för alla barns utveckling och lärande.
- Systematiskt kvalitets arbete för att säkerställa kvalitén på det förebyggande arbetet och omsorgen.
- Säkerställa att alla barn får sina behov tillgodosedda och att de barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mera stöd får det utefter behov och förutsättningar.

Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mera stöd än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. (Lpfö-98/ s.5)

Syfte

- Att säkerställa kvalitén och att barnhälsoarbetet sker systematiskt på individ, grupp och organisationsnivå.
- Att utifrån denna plan arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande med barnhälsoarbetet
- Att strukturera arbetet med att tidigt uppmärksamma och kartlägga alla barns behov, intressen och förmågor för att skapa bästa möjliga förutsättningar för alla barns utveckling och lärande
- Att planera för det arbete kring barn som tillfälligt eller varaktigt är i behov av särskilt stöd

- Synliggöra strukturen i barnhälsoarbetet så att ansvar, delaktighet och samförstånd ökar för förskolechef, specialpedagog och personal
- Säkerställa kontinuerlig uppföljning, utvärdering och analys av verksamheten utifrån ett barnhälsoperspektiv

Målkriterier

- Alla förskolor har deltagit i Barn Hälso Träff (BHT) två gånger/termin med specialpedagog och förskolechef
- Barngrupps Konferens (BGK) genomförs två gånger/läsår. Där medverkar specialpedagog, förskolechef, skolpsykolog, representanter för varje förskola och förskole sköterska
- BHT är dokumenterat och följs upp systematiskt

Insatser som görs för att nå målen

Hälsofrämjande, Förebyggande och Åtgärdande arbete

Det *hälsofrämjande arbetet* handlar om att skapa goda miljöer och förutsättningar för alla barn. Där är förhållningssätt, bemötande och tillgänglighet viktiga begrepp som skapar en grund för det hälsofrämjande arbetet. Systematiskt kvalitetsarbete, föräldraaktiv introduktion, plan mot diskriminering och aktiva åtgärder mot kränkande behandling samt vägledning i ICDP är viktiga delar i det hälsofrämjande arbetet.

Det *förebyggande arbetet* består av att se eventuella riskområden tidigt och rikta insatser för att förebygga dessa. Det förebyggande arbetet bedrivs framför allt genom BHT, BGK, fortbildning, verksamhetsbesök, handledning, föräldraråd och pedagogisk dokumentation. Samarbetet med vårdnadshavare prioriteras genom dagliga samtal och utvecklingssamtal.

Åtgärdande arbete sker oftast på grupp eller individnivå och handlar då om riktade insatser för att undanröja hinder eller stödja vid svårigheter, tillfälliga eller varaktiga. Utifrån en kartläggning av situationen upprättas en handlingsplan, där syftet är att undanröja hinder och skapa förutsättningar för att främja utveckling och lärande. Vid behov görs även en ansökan av EOS (ersättning för extraordinärt stöd) av förskolechef i samarbete med specialpedagog. Vid behov kan även kontakt tas med externa kompetenser som

barnhälsovården, habiliteringen, BUP, BVC eller konsultativt stöd.
Specialpedagog ansvarar för kontakten.

Barn Hälso Träffar (BHT)

BHT anordnas varannan vecka och hålls ute på förskolorna enligt ett rullande schema. Mötet styrs av en i förväg bestämd dagordning (bilaga 2) för att säkerställa att arbetet sker systematiskt och att kvalitén på mötet är likvärdig mellan förskolorna. Arbetslaget förbereder sig innan enligt bilaga 3. På mötet medverkar förskolechef och specialpedagog, samt pedagog från förskolan under en del av tiden. Då finns det möjlighet för pedagogerna att lyfta funderingar och att se styrkor och utvecklingsområden i arbetet, samt reflektera kring hur arbetet med barns behov och omsorg fungerar på förskolan.

Inför BHT träffen gör specialpedagogen ett verksamhetsbesök på förskolan för att få inblick i barnen och pedagogernas vardag. Då finns även möjlighet att lyfta frågeställningar eller funderingar som kan utvecklas under BHT. Planen mot diskriminering och kränkande behandling går igenom och följs upp.

Barngrupps Konferenser

Målet med BGK är att samla olika kompetenser och skapa en möjlighet till kollegialt lärande samt att utveckla barnhälsoarbetet i området. Inför träffarna sammanställer specialpedagog och förskolechef, i samråd med ledningsgrupp aktuella ämnen eller områden där det finns behov av fördjupning. Det kan även handla om behov av vidareutveckling inom områden eller reflektion kring utmanande situationer. Diskussioner förs både på grupp-, organisation-, och individuell nivå. Diskussioner förs även kring relevanta begrepp och dess innebörd.

På BGK deltar förskolechef, specialpedagog, förskole sköterska, en pedagog från varje avdelning samt skolpsykolog. Vid behov kan även externa kompetenser komma att bjudas in.

Anmälningsplikt

Alla som arbetar i förskolan har enligt SOL kap. 14 §1 en skyldighet att anmäla till socialtjänsten om ett barn befaras fara illa. Skyldigheten att anmäla är personlig och kan inte överlåtas. I området är rutinen att förskolechefen anmäler ärenden till socialtjänsten.

Rutiner vid orosanmälan:

1. Personal, vårdnadshavare, förskolechef eller specialpedagog uppmärksammar något som uppmärksammar/oroar och befaras orsaka att ett barn far illa. (På www.socialstyrelsen.se/orosanmalan finns stödmaterial till dig som är skyldig att anmäla oro för barn)
2. Personen kontaktar Förskolechef som gör en anmälan till socialtjänsten
3. Förskolechefen återkopplar till personalen

Specialpedagogens uppdrag

I uppdraget ingår:

- Kartläggningar och observationer på organisations-, grupp-, och individnivå
- Ansvarig för upprättandet av handlingsplaner, samt utvärdering och uppföljning av dessa
- Handledning av förskolans personal på organisations-, grupp-, och individnivå för att skapa en utveckling av arbetssätt, bemötande och goda lärmiljöer.
- Vägledningsgrupper i ICDP för att utveckla det hälsofrämjande arbetet
- Stötta arbetslagen i samverkan med vårdnadshavare
- Ansvara för kontakten med externa aktörer, t.ex. BUP, BHV och BVC
- **Ta del av aktuell forskning och vidareförmedla detta till personalen på förskolorna, samt inspirera och stötta i arbetet att utveckla och prova nya arbetssätt och metoder.**

Utvärdering

En utvärdering och analys av barnhälsoplanen sker varje år under sista BHT i januari. Då revideras även planen utefter behov.

Ärendegång för arbetet kring barn i behov av särskilt stöd

Dynamisk Kartläggning

Dynamisk kartläggning handlar om att utgå ifrån det som fungerar och att barnet formas i samspel med sin omgivning. Lärmiljön, förhållningssätt och gruppen är viktiga faktorer som kartläggs och utgör en grund för hur verksamheten kan utvecklas för att möta behoven.

Kartläggningen har en formativ ansats och är salutogen och behovsfokuserad.

Uppmärksammande

- Personalen uppmärksammar aktiviteter eller situationer som utgör hinder eller svårigheter för enskilda barn eller barngruppen

Ansökan och dokumentation

- Arbetslaget skriver "Underlag till Barnhälsoteam" (blankett finns på I:)
- Dokumentation kring situationen samlas för att användas vid kartläggningssamtalet

Kartläggningssamtal

- Hur är nuläget? Vi "läser" dokumentationen
- Vad är svårt för arbetslaget/pedagogerna? Hur ser föräldrarna på situationen?
- Hur skulle arbetslaget vilja att det var?

Observation

- Observationer utifrån överenskommet fokus av arbetslag och eventuellt specialpedagog

Reflektionssamtal

- Vad har vi sett?
- Finns det något arbetssätt vi kan pröva?
- Ev. beslut om upprättande av handlingsplan, kontakt med föräldrar och övrig samverkan

Åtgärd

- Nytt arbetssätt prövas
- Dokumentation samlas

Reflektionssamtal

- Utvärdering av prövad åtgärd. Gjorde det någon skillnad?

Rutiner för ansökan av eos

- Förskolan uppmärksammar ev. stödbehov
- Ärendegång för arbetet kring barn i behov av särskilt stöd påbörjas
- I samverkan med vårdnadshavare skrivs handlingsplan. Uppföljning och utvärdering sker
- Om förändrade arbets- och förhållningssätt inte är tillräckliga skrivs, efter förskolechefs beslut, en ansökan om extraordinärt stöd av specialpedagog och förskolechef.

Bilaga 2

Dagordning BHT

- Uppföljning av föregående protokoll
- Avstämning av aktuell förskola och om arbete mot diskriminering och kränkande behandling
- Aktuellt i övriga verksamheter
- Nya inkomna ärenden
- Uppföljning av pågående ärenden

Bilaga 3

Underlag inför BHT

– förskolepersonalens förberedelse

Diskutera och reflektera kring frågorna i arbetslaget samt skriv ner några punkter till varje fråga att ta med till mötet

- Hur är klimatet i barngruppen?
- Vilka framsteg har gjorts i verksamheten? Vad användes för arbetsätt?
Vilka var framgångsfaktorerna?
- Vilka utmaningar har vi just nu i verksamheten?

Bilaga 4

ICDP- International Child Development Program

ICDP är en internationell stiftelse som startade i Norge 1992. Programmet används i länder så som Angola, Tanzania, Etiopien, Italien, Brasilien, Columbia, Ryssland, Makedonien, Danmark. Programmet godkänt och används av WHO Världshälsoorganisationen och det finns ett nordiskt nätverk sedan 2002.

Från början startades programmet för att vägleda föräldrar och andra viktiga personer runt barnet i deras samspel med barnen. Programmet har under åren utvecklats och anpassats för BVC, förskola, skola, socialtjänst.

Det är en Stiftelse ICDP Sweden, som startats i Sverige för att driva utvecklingen kring ICDP. Det är en ekonomiskt, politiskt och religiöst oberoende stiftelse vars syfte är att främja barns psykiska och fysiska hälsa. Stiftelsen gav 2001 tillsammans med Rädda barnen ut sin första bok; Vägledande Samspel.

Sedan år 2000 utbildas personer till ICDP-handledare i Sverige. De finns inom flera olika yrkeskategorier: sjuksköterskor inom barn och mödravård, pedagoger inom förskola och skola – många specialpedagoger, psykologer och socionomer, familjebehandlare.

- Ett hälsofrämjande program

Huvudmålsättning: att öka omsorgskvaliteten för barn. Programmet baserar sig på forskning om vad som krävs för att skapa en uppväxtmiljö som främjar barns utveckling (anknytningsteori, objektrelationsteori, modern utvecklingspsykologi, affekt och motivationsteori och teorier om barns lärande). Det positiva samspelet har avgörande betydelse för en god uppväxt. Likaså är den positiva kvaliteten i samvaron och samspelet en förutsättning för barns lärande.

- Barnets rättigheter

ICDP:s utgångspunkt är att barn – precis som vuxna – har egna tankar, en egen vilja och egna önskningar som måste respekteras. Barnet strävar efter utveckling och är helt beroende av samspel med andra människor. Att se barn som subjekt med egen kompetens – som ger uttryck för egna avsikter, känslor och önskningar – är i enlighet med den syn på barn som utgör grunden för FN:s konvention om barnens rättigheter. Arbetet med ICDP är att i praktiken genomföra och förverkliga Barnkonventionen.

- ICDP:s mål

ICDP kan sammanfattas som ett relations- och resursorienterat förhållningssätt. Det innebär att barnet – precis som vuxna – är helt beroende av sin omgivning för att de egna resurserna ska komma fram och kunna användas. Målet med vägledande samspeletsprogrammet är att med stöd av samspeltemana och principerna för att utveckla den vuxnes lyhördhet öka känsligheten för barnets behov. Det är i den vardagliga samvaron som det viktiga samspelet sker.